

Universitätsbibliothek Paderborn

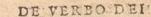
De Verbo Dei Libri Tres

Helm, Heinrich Coloniae, 1560

VD16 H 1736

Vmbrae legis & ueritatis siue diei tempora conferuntur. Cap. XLVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30114

84 prædecesfores idololatras vel neglectum, mox cum pote-2; Par. 32. State acceperunt, instaurauerut ante omnia, & sic omia eis: euenerunt prosperè, & Deus omnibus operibus manuum eorum benedixit. At contra, qui hunc pfallendi & feruiedi Deo ritum neglexerunt, postergarunt, aut prohibue-. Par. 28. runt, illos Deus dereliquit, dedit inimicis in direptione, nihil habuerunt prosperi, ab eis auertit faciem suam, vsq. ad internicionem eos persequebatur, & dementauit po-

C 32. 3.Reg. 16. steriora corum.

er 21.

Pfal. 4.

Rom.2. Matt.7.

Rom. 2.

Pfal. 13. U52.

Rom.3.

1. Pet. 3.

1. Tim. 2.

O34.

er 10.

2.Cor.3.

Deut.31.

Pfal. 77.

Ioan.7.

2.Cor.1.

Deut,9.

Act. 7.

Matt. 24.

Vmbrælegis & ueritatis siue diei tempora confe-Cap. XLVIII. runtur.

Vnc mirabilem veritatis, cum vmbra consonantiam libet conferre. Legem naturæ (vt fusius postes dicemus) in cordibus hominu ab initio scripsit Deus. Alf vbi abundare cœpit malicia, & charitas refrigescere, neq esset amplius qui faceret bonum, aut vix vnus: autrarus, aut nullus qui lumé sequeretur legis quæ mentibuseriam nostris impressa est: tunc exuberas Dei bonitas, nolens vllos perire, sed ad agnitione veritatis peruenire omessalia quadam via, ad voluntatis suæ cognitione simul & operatione, exorbitantem & exasperantem mundu reuocault Maximè verò genté Iudæorum, quá dilexit ppter patres Nam illis per angelum, decalogum descripserat lapideis in tabulis duabus in deserto, mox vt eos de manu inimicori Exod. 32. suoru vindicauerat:vt sic in sanctitate & iusticia ei seruiret omnibus diebus suis. Sed (heu) cito declinauerunt de via quam ostendit illis amicus Dei Moses: Dilexerunt Deum in ore suo, & lingua sua mentiebaturei. Quia cor corunó erat rectum cum Deo, nec fideles erant in testaméto eius. Moses dedit eis lege, sed nemo sermè eoru seruauit eam. Videns ergo pater misericordiarum & Deus omnisco. folationis, o multa malicia hoim esset super terram & ne.

mo amplius quod bonum est, loqueretur & faceret, sed cu Genc. 6. cacordishumani cogitatio ad malum propensissima ef & 8. set ab adolescentia: nollet q; aliquos perire, sed omnes co-Sap. 12. sequi salutem, quia amat animas, addidit in bonitate sua summum erga homines charitatis gradum, dicens: Non Hier.7. audierunt feruos meos prophetas quos misi eis, sed fece-Matt.210. rút eis quecunq; voluerunt. Mittam ergo eis filium meű vnigenitum atq; charissimum, forsitan cum huc viderint, verebuntur, & facient quæcunq; dixerit eis. Cum ergo ve Gal. 4. nit plenitudo temporis, Deus pater qui diues est in misericordia, propter nimiam charitatem sua qua dilexit nos, misit filium suum in similitudinem carnis peccati. Non vt Ioan.3. mundum in maligno positum iudicaret, sed vt mudus sal 1. Ioan. 5. uaretur p ipsum. Ipse via Dei in veritate facere cepit, & do Act. 1. cere euangelium regni, atq; in corda discipulorum suoru Hier.31 inscripsit. Sed, vetotus mundus saluus fieret per ipsum, as Hebr. 8. cendens in calum discipulis pracepit, vt enangelium ater 610. num omni creature prædicarent. Illi verò, nullum labore Matt. 28. subtersugerunt, nullum periculum detrectauerunt, quo Rom.16. minus omne confilium Dei annunciarent. Quia in omné Act. 20. terram exiuit sonus eorum, & in fines orbis terræ verba eo Psal. 18. rum Iudzis per angelos & Mosen legem dedit, postquam Rom. 10. eoseduxit de iugo seruitutis, crudeli Pharaone submerso Galat. z. in mari rubro. Nobis verò Deus locutus est in filio suo, q Act.7. estsplendorgloriæ & figura substantiæ eius, verba vitæ: Heb.t. &prædicariac scribi euangelium fecit, postquam totum Ioan.6. mundum de seruitute peccatorum asseruit in libertatem Rom.8. gloriæ filiorum Dei, & vindicauit de diaboli seruitute. Heb:3. Conferre iam euangelium cum lege operepretium du- C

Conferre iam euangelium cum lege operepretium du-C xi.Defuncto Mose legislatore, per prophetas qui à seculo sucrunt, exasperatoribus Iudæis legem datam syncerè exposuit, multas; (si verba respicis) addidit quæ vtilia erant Rom. 6. . puro legis intellectui & persectæ observatioi. Sic postqua

L 3 deuicta

57

ét

m

Act. 2. 2. Cor.3. Eph. 4.

deuictamorte Christus victor redijtab inferis, & rediviuus clauso prodijt. è sepulchro, atque in dextera paternægloriæ fedit, perapostolos, quos misso super eos spiritu sancto idoneos ministros noui testamenti fecit, sanctosque doctores, genuinum euangelij intellectum (ne simus paruuli fluctuantes, & omni circumferamur vento doctrinæ subditiciæ, in nequitia hominum, in astutia, ad circumuentionem erroris) nobis reuelauit, & aperire dignatus est. Per hos, etiam multa (si sola verba respicis) scripta, ordinata, & tradita sunt quæ nusquam in viuifico Christi euangelio sunt digesta: nihilominus ad puram euangelij observantiam vtilia multum per omnem modum.

Gal. 3. Act. 15. Phil.3.

Prou.1.

E al. 3.

Efai.5.

Phil.3.

Gal.1.

Præterea: sancti prophetæ, ad legis diuini observationem (quod nihilominus onus graue erat, & iuxta apostoli Petri sententia, impossibile, hoc est, difficile observatu) tum factis fiue exemplis, tum verbis Iudæos adhortahantur. At sancti doctores, ad perfecte Christi sectanda vestit. Thef. 4. gia, omni qua possunt, tum exemplor u, tum doctrinzelficacia prouocant omnes fideles. Prophetæ apud Iudzos exasperatores, subuersores & incredulos, erant inglori, & perfequebantur & eorum documenta necaudirenech cere volebant . Sancti doctores, apud hæreticos & magi-2.Pet.2. ftros mendaces despiciútur: & canibus peius, & ague odio habentur. Pseudoprophetæ, dum lactabant peccatores in Pfal.9. desiderijs suis iniquos benedicebant, beatos dixerunt pre uaricatores, loquebantur placentia, mulcebant capita, ven Matt. 25. debant oleum, erant in honore, diuitias congerebant, se cura nauigabant aura, omnia ex animi sentetia habuerut. Hier.17. At doctores sancti, hæc omnia despiciút quasi lutum, dié hominu non desiderant, placere hominibus reprobis nolut, ne Christi serui non sint. Ideo tăquă purgamentamu di huius funt, omnium peripsema vsq; adhuc, Et fie

Et sicut Deus post daram legem, in manu Samuelis & E David olim laudes suas & templi ministeria, mirum in mo dum ordinauit & multiplicauit: Sic per diuos antistites Ambrosium, & Gregorium imprimus ritus, cantus, of-Apoc. 21. ficia & ministeria ecclesia, fanctissime ad exemplar ciui-Gal 4. tatis Hierusalem cælestis (quæ est mater nostra) instituit. Dauidis ordinationem, ritum & modum, omnes ti-pfal. 48. more Dei præditi, dum vmbræ deferuierunt, simul in v-Pfal. 148. num diuites & pauperes, iuuenes & virgines, senes cum iunioribus seruabant inuiolabiliter. Sic Christichoru-1. Tim.1. scante gratia & euangelio qui Deum puro corde dili-Titi 2. gunt, pièin Christo viuunt, sanctè & iustè, ab ordinatione Gregoriana, ne latum quidem digitum deflectunt. 3. Reg. 12. Radix peccati Hieroboam, profanum cultum idolorum ex diabolo instituit. Scelerum sentina impius Achaz, 4. Re.16 altare domini transtulit de facie templi, & impium altare, quale vidit in Damasco, in locum eius misit erigi. Tandem(vt cæteros taceam) omnium regum impijsi- 4.Reg.21 mus Manasses, in templo Dei omnes abominationes gentium (vero Dei cultu abrogato) exerceri mandauit. Sichoc tempore periculoso & his malis diebus, qui se 2.Tim.3. folfo euangelicos vocant & non funt, sed sunt synagoga Apoc.2. Satanæ, secerunt in ecclesia Dei. Sed vltra non profi- 2.Tim .. 3 cient. Infipientia enim eorum & impietas, manifestata est omnibus. Qui Dauidis ritum (vt dixi) seruauerut, beati e-Pfal. 127. rât, & bene ipfis erat. Sic qui Gregorianam ordinationem seruant, omnium bonorum affluentia perfruuntur. Qui Pro. 1. abillo defluxerunt, erantin maledictione in hac vita & postquam vniuersæ carnis viam ingrediebantur, missi sunt in ignem æternum, qui diabolo & angelis eius est pa Matt.25. tatus. Qui hunc vel negligunt, vel abominantur, vel su- Ecci 6. gllant, in fortem dantur impiorum: & pars illorum est in-Apoc.21. lagno ardente igne & sulphure, quæ est mors secunda Samue-

9

Ó

Samuelis ordinatio & ritus feruiedi Deo, paruo tempore durauit, atq; à Dauid partim est assumptus, partim dimissus. Vterq; enim musicis instrumetis est vsus. Sic Ambrosianum officium, in sua tantum modo ecclesia masit, & exparte à diuo Gregorio assumptum, partim dimissum. Na huius officium, sicut olim Dauidis, omnis celebrat ecclesia sanctorum.

P Dauid & Samuel, post liberatu populum de Aegypto, post datam legem annis quadringentis & vltra, superatis hostibus & data pace, laudes Dei instituerunt. Sic diuus Ambrosius & Gregorius, tyrannorum sedata persecutione, data pace ecclesia, diu post publicatum eu agelium, vi edocti suerunta spiritus sancto, ritus laudum diuinatum

fanxerunt sanctissime, Dauidis ordinationem, reges apostatæ, impij & Dei contemptores, sicut pseudoprophetz
eos docuerunt, abrogauerunt, in malum suum & populi
subiecti. Gregorij institutum, principes & reges reprobi
pessundant, vt edocentur ab hæreticis, in suum & subdito
rum suorum damnationem & exterminium. Etsicut Samuelis & Dauidis ritus (quamuis in lege scriptus non sit)
non est additio legis, sic ritus ab Ambrosio & Gregorio
ordinatus, enangelij additio non est censendus. Magisat
& verius explicatio, declaratio & resolutio estillius dich

Luc. 18. feruatoris, quo dixit, quò do portet femper orare. Etillius

Ephe. 4. apostoli: Impleamini spiritu sancto, loquentes vobismete

col.3. ipsis in Psalmis, hymnis & canticis spiritualibus, cantante.

1. The state in cordibus vestris, domino gratias agentes semperates (quia oportet sine intermissione orare) pro omnibus, in nomine domini nostri Iesu Christi, Deo & patri. Encomi um próinde quod ecclesiastico de maximo vatum edidit,

Ecces 47. etiam ad Diuŭ Gregoriŭ verifsime accipi potest, vt de eo dicamus in veritate: Stare fecit cantores contra altare, & in sono eorum dulces fecit modos. Et dedit in celebrationibis

nibus decus, & ornauit tempora vsque ad consummationem Vitæ, vt laudaret nomen sanctum domini, & amplisicarent mane sanctitatem Dei. Similiter præconium Simo nis, Onie silij, sacerdotis Dei summi, quod idem Iesus Sy Ecci. 50. rach alibi digessit, concinne multum de Gregorio accipi potest, quod lege loco suo.

Luderani abominantur laudes Dei.

Caput XLIX. Tnostri Saducærista aspernantur, & cum scribis & A Pharisæis, nec non hypocritis, laudes Dei pertesi, ad Christum, si præsens esser, vtique dicerent: Audis quid Matt. 21istidicunt?Laudibus immodicis te Deum, quem tu patre essetuum dicis, cumulant? Quid prodest iste clamor? In spiritu & veritate Deum adorare docuisti: Dic igitur illis, Ioan. 4. argue cos cum omni imperio, vt taccant: Ne amplius bene Tit.2. psallant in vociferatione: Ne benedicat dominu in omni Psal.32. tépore: Ne laus Dei semper sit in ore corum. Tuab omni Psal.33. scandalo & offendiculo, sub æternæ mortis interminatio Matt. 18. ne, cauendum docuisti. Fac ergo quod præcepisti. Cantus Luc. 17. ille pfallentium, te & Deum exaltantium quantu possunt, Pfal,100. tibi confitentium in toto corde suo in concilio iustorum & congregatione, tibi gratias agétium, quod visitasti nos Luc.i. oriens exalto, saluaturus omnes in te credentes in regnú 2. Tim. 4. tuu aternu, nobis est scandalo graui, res ista male nos habet:laus ista grauis nobis est ad audiendum. Dic ergo il- Matt.21. lis vt taceant. Nonne Coruinus, & cæteri filij diaboli, apo-Luc. 19. statz insignes & seductores, hæc eadem preceperunt, & di Rom. 1. xerunt virginibus sanctis, die ac nocte in templo Dei an-Hest.13. tethronum agnilaudes Dei psallentibus? Et hac techna diabolica ora canentium Deum clauserunt? At Christus, tzcos Phariseos in hoc non audiuit, serpentinis eorum alutijs non acquieuit, scandala eorum, quæ ex malitia erant,

t

n

to

115

et-

m-

in

mi

lit,

e0 , &

TIES